

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การค้าระหว่างประเทศ คือการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศ การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าหรือบริการจะทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีมาตรฐาน การครองชีพที่ดี ในทางตรงกันข้าม หากพยายามที่จะผลิตสินค้าหรือบริการเสียเอง มาตรฐานการครองชีพอาจจะต่ำมาก ทั้งนี้เพราะเป็นไปได้ยากที่แต่ละประเทศจะมีความชำนาญในการผลิตสินค้าหรือบริการทุกประเภทตามที่ต้องการ สาเหตุที่ทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศมีได้หลายกรณี เช่น แต่ละประเทศมีทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน บางประเทศอาจมีที่ดินเหมาะแก่การเพาะปลูก แต่บางประเทศอาจมีแร่ธาตุต่าง ๆ มากมาย ในขณะที่อีกหลายประเทศไม่มีแร่ธาตุบางชนิดมากนัก คุณภาพของแร่ธาตุที่แตกต่างกันในการนำมาใช้ อย่างเช่นแร่ใยหินพบมากในประเทศแคนาดา แต่ในอีกหลายประเทศจะพบแร่ใยหินนี้น้อยมาก หรือถ้ามีก็จะมีคุณภาพที่ต่ำ ไม่เหมาะกับการนำมาใช้ และแร่ชนิดนี้ก็เป็นส่วนประกอบสำคัญต่อผลิตภัณฑ์หลาย ๆ อย่างในปัจจุบัน รวมถึงความสามารถในการผลิต ถึงแม้ว่าแต่ละประเทศจะสามารถผลิตสินค้าที่ตนต้องการได้ แต่การผลิตขึ้นเองอาจทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนของประเทศอื่น จึงต้องตัดสินใจซื้อจากประเทศอื่นแทนที่จะผลิตเอง

ประเด็นเรื่องการค้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีการถกเถียงกันมายาวนาน แต่เดิมในอดีตมองว่าการค้าเสรีเป็นอุปสรรคในการรักษาสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมกับการค้าเสรีไม่อาจสอดคล้องกันได้ จนกระทั่งในปัจจุบัน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น และปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ไม่ได้เป็นปัญหาภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงประเทศเดียว เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดในประเทศหนึ่งกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับหลายประเทศได้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องพัวพันหลายประเทศ ดังนั้นปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงกลายเป็นปัญหาสำคัญในระดับระหว่างประเทศที่ทั่วโลกต่างตระหนักถึงความสำคัญ โดยเฉพาะการปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพืช

สาเหตุประการสำคัญที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่มีลักษณะพิเศษคือสามารถแพร่กระจายไปได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องอาณาเขตของประเทศ ประเทศใดประเทศหนึ่งอาจเป็นประเทศที่ก่อให้เกิดมลพิษนั้น ๆ หรืออาจส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกทั้งปวงก็ได้ แนวความคิดในการจัดทำมาตรฐาน

สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าเพื่อให้การค้าไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและการรักษาสิ่งแวดล้อมจะ
 ไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าได้มีความต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน แต่ต้องประสบปัญหาความ
 ขัดแย้งระหว่างประเทศมาโดยตลอด การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อม
 สำหรับสินค้าที่นำเข้า หรือขายหรือผลิตภายในประเทศตน ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อการค้า
 ของประเทศอื่นไปได้เพราะต้องใช้มาตรฐานนั้นต่อสินค้าทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้า คงไม่อาจ
 ปฏิเสธได้ว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นการผลิต การค้า หรือการบริโภคล้วนแต่ก่อให้เกิด
 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม กระทั่งต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์และพืชทั้งสิ้น แต่เดิม
 ประชากรโลกมีจำนวนน้อย การบริโภค ความต้องการทางการบริโภคยังมีน้อย อีกทั้งเทคโนโลยีที่
 เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยังไม่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการมากนัก ทำให้การนำทรัพยากร
 ต่าง ๆ มาใช้ยังคงมีความหลากหลายที่น้อย ปัญหา การปกป้องชีวิต สุขภาพ และพืชจากการการผลิต
 ในภาคอุตสาหกรรมมีน้อย แต่ในปัจจุบันจำนวนประชากรมากขึ้น เทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามากขึ้น มี
 การนำเอาทรัพยากรมาใช้ในหลายรูปแบบ ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม สุขภาพมนุษย์มากขึ้น ทำ
 ให้หลายประเทศเล็งเห็นถึงปัญหาเหล่านี้ จึงได้ดำเนินนโยบายและบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อ
 ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างประเทศ
 เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภายใต้หลักขององค์การการค้าโลก มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการค้าโดยบัญญัติ
 วิธีการลงโทษไว้ คือการตอบโต้ทาง การค้า (retaliation) ซึ่งกระทำโดยการถอนสิทธิประโยชน์ทาง
 การค้า (trade concession) ที่แต่ละประเทศได้ผูกพันไว้ในการเจรจาต่อรองต่าง ๆ ซึ่งการกำหนดเช่นนี้
 สร้างความขัดแย้งระหว่างนักการค้าและนักสิ่งแวดล้อม เพราะนักการค้าอาจลังเลที่จะให้มีการใช้
 การลงโทษทางการค้าต่อกรกระทำอื่นที่มีโทษการละเมิดกฎเกณฑ์การค้า แต่เป้าหมายของ WTO
 มิใช่เพียงการเปิดการเสรีทางการค้าเท่านั้น แต่ยังคงกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องธุรกรรมทางธุรกิจระหว่าง
 ประเทศ และส่งเสริมเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าด้วย เช่นนโยบายแห่งชาติในการคุ้มครอง
 สุขภาพ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และพยายามลดเลิกมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า
 ขณะเดียวกันเป้าหมายเหล่านี้ก็อาจจะลดความสำคัญลงบ้างเพื่อให้แต่ละประเทศภาคีสามารถ
 ดำเนินการตามเป้าหมายแห่งชาติ (national objectives) ได้ตามความเหมาะสม แต่เรื่องสิ่งแวดล้อม
 ในอดีตไม่มีความชัดเจนมากนักในเวทีการค้าโลก ประเทศต่าง ๆ จึงมักให้ความสนใจกับเรื่อง
 อุปสรรคทางการค้าที่มีโทษภาษีหรือ NTB (Non-Tariff Barriers) ค่อนข้างมาก จะเห็นได้ว่าการกีด
 กันทางการค้าด้วยวิธี NTB นี้มากขึ้นหลังจากที่การเจรจาการค้าที่ผ่านมาของแอกดต์ ความพยายาม
 อย่างหนึ่งคือการร่าง “ข้อตกลงเกี่ยวกับมาตรฐาน” (Standard Code) ภายใต้ความตกลงว่าด้วย
 อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Agreement on Technical Barrier to Trade) ในระหว่างการเจรจา
 รอบโดเกียวในปี 1979 โดยข้อตกลง (มาตรา II) สร้างหลักประกันว่ากฎเกณฑ์ของรัฐเกี่ยวกับ
 มาตรฐานที่อยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ (voluntary) อาทิเช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์

(packaging) การติดฉลาก (labelling) การกำหนดเครื่องหมาย (marking) วิธีการขอใบรับรองตามที่กำหนด (methods of certifying compliance) จะต้องไม่สร้างหรือใช้ไปในทางที่เป็นอุปสรรคโดยไม่จำเป็นต่อการค้า

ในหลายประเทศได้เริ่มนำมามาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร (Non-Tariff Barrier : NTB) มาใช้มากขึ้นเพื่อบรรลุดูวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อม มาตรการดังกล่าวจัดเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้ารูปแบบใหม่แทนที่มาตรการภาษี ในบางครั้งมาตรการดังกล่าวก็อาจเป็นมาตรการที่ขาดความโปร่งใส เมื่อเทียบกับมาตรการภาษี เพราะส่วนใหญ่จะเป็นมาตรการที่มีรายละเอียดกฎเกณฑ์ที่มีความซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ เนื่องจากนโยบายการค้าเสรี ต้องการให้การค้าระหว่างประเทศดำเนินไปอย่างเสรี รัฐบาลประเทศคู่ค้าจะต้องไม่สร้างอุปสรรคในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศ แนวคิดจากนโยบายการค้าเสรีนี้จะไม่มีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าในลักษณะต่าง ๆ เช่นการจำกัดปริมาณการนำเข้า (Quantitative Restriction) การห้ามนำเข้า (Ban) มาตรการเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้การค้าระหว่างประเทศบิดเบือนไปในทางตรงกันข้าม ในทางปฏิบัติประโยชน์ที่แต่ละประเทศจะได้รับจากการค้าระหว่างประเทศจะไม่เท่าเทียมกัน และอาจประสบปัญหาต่าง ๆ อันอาจเกิดจากการค้าระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาการขาดดุลการค้า

โดยที่ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐแต่ละรัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยในการออกกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายของตนได้ ฉะนั้นรัฐสมาชิกขององค์การการค้าโลกย่อมมีอำนาจในการดำเนินนโยบายทางสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม กับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ปกป้องชีวิต และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืชของประเทศของตนที่เกิดจากการผลิตและการบริโภคสินค้าภายในประเทศหรือสินค้านำเข้าจากต่างประเทศได้ ภายใต้หลักการขององค์การการค้าโลก บทบาทและหน้าที่ขององค์การการค้าโลก ต้องการให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรีปราศจากอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า โดยวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการค้า สินค้า บริการ แต่ WTO ก็มีได้จำกัดอำนาจของรัฐสมาชิกในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ แต่หากเป็นกรณีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการผลิต และบริโภคที่เกิดในประเทศอื่นนั้น องค์การการค้าโลก จะไม่ยินยอมให้ประเทศสมาชิกใช้มาตรการฝ่ายเดียว (Unilateral Measure) เพื่อบีบบังคับประเทศอื่นให้เปลี่ยนแปลงนโยบายทางสิ่งแวดล้อมของตน กล่าวคือ รัฐสมาชิกขององค์การการค้าโลกในฐานะรัฐอธิปไตยย่อมมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ทางสิ่งแวดล้อมได้ แต่รัฐสมาชิกจะมีอำนาจใช้มาตรการทางการค้าเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้เฉพาะภายในเขตอำนาจของรัฐตน โดยองค์การการค้าโลก ให้เหตุผลในการจำกัดขอบเขตอำนาจของรัฐว่า หากองค์การการค้าโลก ตีความมาตรา XX ของแอกต์ 1994 ไว้อย่างกว้างก็เท่ากับว่าภาคีสามารถเอานโยบายสิ่งแวดล้อมที่ตนกำหนดขึ้นฝ่ายเดียวไปบังคับกับประเทศอื่นได้ การค้าระหว่างประเทศก็จะมีขึ้นได้ก็เฉพาะระหว่างภาคีที่มีนโยบายทางสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน ซึ่งองค์การการค้าโลกใน

ฐานะที่เป็นกรอบการค้าพหุภาคีก็ยอมรับความหมาย และจากการที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ตีความมาตรา XX (b) อย่างเคร่งครัดมากทำให้เท่าที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏข้อพิพาทใดที่รัฐสมาชิก กล่าวอ้างมาตรานี้ได้สำเร็จ อย่างเช่นในคดีประเทศไทยห้ามนำเข้านูหรือจากสหรัฐอเมริกา โดยกล่าว อ้างตามมาตรานี้ แต่ก็ไม่สำเร็จเนื่องจากแกคตส์(ในขณะนั้น) มองว่ามีวิธีอื่นที่ดีกว่าที่จะดำเนินการให้ ได้ผลเช่นเดียวกันตามข้อยกเว้นของมาตรานี้ จนกระทั่งเมื่อองค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body) ได้มี คำวินิจฉัยคดีแร่ใยหินที่ตัดสินว่า มาตรการของฝรั่งเศสในการห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มี ส่วนประกอบแร่ใยหินเข้าประเทศนั้น ไม่เป็นการละเมิดต่อพันธกรณีที่ประเทศฝรั่งเศสมีต่อ องค์กรการค้าโลกโดยเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา XX (b) ซึ่งในคดีนี้ได้มีการกล่าวอ้างถึงผลกระทบ จากการใช้แร่ใยหินต่อสุขภาพมนุษย์ ซึ่งเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ชี้ชัดว่าแร่ใยหินมีอัตราเสี่ยงสูงต่อ การเกิดมะเร็ง และก็ไม่สามารถอ้างเรื่องขบวนการควบคุมในกระบวนการผลิต (Controlled use) ใน กรณีนี้ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดว่า ถ้าควบคุมการใช้แล้วจะลดการเสี่ยงลงได้ องค์กรอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยว่า มาตรการของประเทศฝรั่งเศส (French Decree No. 96-1133 Concerning Asbestos and Products containing asbestos) ขัดต่อหลักการค้าเสรีขององค์การค้าโลก แต่สามารถกระทำได้ภายใต้ข้อยกเว้นทั่วไปตามมาตรา XX (b)

จากคดีแร่ใยหินนี้พิจารณาได้ว่า ทางประเทศแคนาดาซึ่งเป็นผู้ฟ้องไม่ได้มุ่งหวังที่จะ ยื่นคำร้องต่อองค์กรอุทธรณ์เพื่อให้ฝรั่งเศสเปิดตลาด เพื่อส่วนแบ่งทางตลาดของแคนาดาแต่อย่าง ใด แต่มุ่งหวังไปยังกลุ่มประเทศโลกที่สามมากกว่า เพราะในปัจจุบันกลุ่มประเทศโลกที่สามเป็นผู้ นำเข้าแร่ใยหิน และผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นจำนวนมาก ทางประเทศแคนาดา ต้องการพิสูจน์ว่าไม่มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่แน่นอนจนสามารถชี้ชัดได้ว่าแร่ใยหินก่อให้เกิด มะเร็งเป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์ ซึ่งแร่ใยหินเป็นอีกตัวอย่างทางวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีอย่างดี การค้นพบนำมาใช้ประโยชน์แก่มวลมนุษยชนอย่างมาก ด้านการก่อสร้าง การกันความร้อน เช่นใน ผนังกันความร้อน กระเบื้องกระดามหลังคาสร้างอาคาร แม้ในเวสต์เทรคเซ็นเตอร์ ขณะที่ ก่อสร้างเป็นยุคปลายสมัยของแร่ใยหินที่มีการใช้ในอเมริกาพอดี ตึกเหนือยังคงใช้ซีเมนต์ที่ผสมแร่ ใยหินถึง 20% หุ้มโครงเหล็กจากชั้นแรกถึงชั้นที่ชั้นบรรยากาศ อยู่ และในการถล่มของอาคารทั้ง A และ B นั้นมีผลต่อเนื้อทำให้ฝุ่นแร่ใยหินฟุ้งกระจายไปในบรรยากาศของแมนฮัตตันอย่างมากมาย ใน ฝุ่นแร่ใยหินเหล่านี้หลายตัวอย่างมีผงแร่ใยหินอยู่มากกว่า 1% ตามหลักของสำนักป้องกันสภาวะแวดล้อม ของอเมริกา (EPA)เอง ถูกกำหนดให้เป็นฝุ่นอันตราย จากแร่ใยหิน ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพโดยแร่ ใยหินนั้น ทำให้เกิดเนื้องอกและมะเร็งเนื้อร้ายขึ้นได้ เป็นมะเร็งปอดเป็นอันดับแรก หรือเป็นเนื่อ งอกที่เยื่อหุ้มปอด (mesothelioma) EPA ยังดำเนินการให้มีการฉีดพรมน้ำตามบริเวณรอบในและ รอบนอกที่ตรวจพบฝุ่นแร่ใยหินดังกล่าว ในปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะเอาเปรียบประเทศ ค่อยพัฒนาอยู่เสมอ แม้ว่าพิษภัยของแร่ใยหินจะเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ยอมรับกันทั่วไป แต่ ประเทศที่พัฒนาแล้วมักใช้ช่องโหว่ของกฎหมายในประเทศค่อยพัฒนา ที่มักตามไม่ทันด้านสภาวะ

แวกล้อมส่งสินค้ามาขายอยู่เรื่อยๆ แร่ใยหินเป็นชื่อทั่วไปของกลุ่มเส้นใยซิลิเกตที่มีน้ำเป็นองค์ประกอบซึ่งเป็นเส้นใยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ประกอบด้วย silica(SiO₂) 40-60% รวมกับออกไซด์ของเหล็ก แมกเนเซียม และ โลหะอื่นๆ

แร่ใยหินแบ่งตามลักษณะองค์ประกอบทางเคมีและคุณสมบัติออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1. serpentine เส้นใยมีลักษณะ โค้ง งอ หยิก และสั้น มีเพียงชนิดเดียวคือ chrysotile 2. amphiboles เส้นใยมีลักษณะเหยียดตรง คล้ายเข็ม ที่สำคัญ ได้แก่ amosite , crocidolite , tremolite , anthophyllite , และ actinolite แร่ที่มีองค์ประกอบทางเคมีเป็นแร่ใยหินมีอยู่ประมาณ 30 ชนิด แต่มีเพียง 6 ชนิดเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นเส้นใย แหล่งผลิต (Sources) แร่ใยหิน เป็นเส้นใยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ปนอยู่ในหินหรือก้อนแร่ซิลิเกต ซึ่งผลิตออกมาได้โดยการนำก้อนแร่มาสกัดและทุบให้เป็นก้อนเล็กๆ ทำให้แห้งและคัดแยกชนิด หลังจากนั้นนำไปไม่ให้เป็นเส้นใย เพื่อแยกบรรจุจำหน่ายต่อไป คุณสมบัติ (Properties) โดยทั่วไปของแร่ใยหินมีความคงทนต่อไฟและความร้อนเป็นตัวนำความร้อนที่เร็ว มีความต้านทานต่อกระแสไฟฟ้าได้สูง เป็นสารที่มีคุณสมบัติเฉื่อยต่อการทำปฏิกิริยาเคมี เส้นใยแข็ง เหนียว และยืดหยุ่นได้ สามารถปั่นและทอได้ โดยคุณสมบัติของเส้นใยแต่ละชนิดมีดังนี้

1.1.1 คุณสมบัติ chrysotile asbestos จะมีเส้นใยลักษณะ โค้ง งอ หยิก และสั้นจะสั้น สีของเส้นใยเป็นสีขาว ดังนั้นในทางการค้าจึงเรียกเส้นใยชนิดนี้ว่า white asbestos แต่บางกลุ่มของเส้นใยอาจมีสีอื่น เช่น เขียว เทาเหลือง และชมพูปนอยู่ด้วย chrysotile มีคุณสมบัติที่สำคัญคือเส้นใยละเอียด ยืดหยุ่นได้ แข็งและเป็นมัน ต้านทานการดึงได้สูง ทนทานต่อการกัดกร่อนของด่างได้สูง ทนทานต่อความร้อน

Amphiboles มีลักษณะเป็นเส้นใยเหยียดตรงคล้ายเข็ม โดยทั่วไปเส้นใยจะเปราะหักได้ง่าย และแยกเส้นใยออกตามแนวยาวได้ง่ายกว่า chrysotile นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติทนทานต่อกรดได้ดี และทนทานต่อความร้อนได้ดีกว่าด้วย ยกเว้น crocidolite Asbestos ในกลุ่ม amphibole มี 5 ชนิด คือ crocidolite, amosite, anthophyllite, tremolite และ actinolite และมีเพียง 2 ชนิดที่ใช้กันมากในทางการค้า คือ crocidolite และ amosite สารปนเปื้อน (Impurities) ในแร่ใยหินที่สำคัญ คือ benzo (a) pyrene ซึ่งปนอยู่ในแร่ดิบและเมื่อผลิตออกมาเป็นเส้นใยแร่ใยหินก็มี benzo (a) pyrene ปะปนอยู่ด้วย

1.1.2 ประโยชน์ (Uses) จากคุณสมบัติของแร่ใยหิน ทำให้แร่ใยหินเป็นวัสดุคืบที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรมหลายประเภท คือ

1) อุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าป้องกันไฟหรือความร้อน (asbestos textile) ซึ่งมีแร่ใยหินผสมอยู่ 80 – 100%

- 2.) อุตสาหกรรมประเภทซีเมนต์ (asbestos-cement product) เช่น ท่อน้ำ แผ่นฝ้า ฉนวนกันไฟและความร้อน วัสดุก่อสร้าง มีแร่ใยหินผสมอยู่ประมาณ 10 – 30%
- 3.) อุตสาหกรรมกระดาษอัด (asbestos paper) มีแร่ใยหินผสมอยู่ประมาณ 80 – 90%
- 4) อุตสาหกรรมผลิต ผ้าเบรค ผ้าคลัทช์ (asbestos-containing friction materials) มีแร่ใยหินผสมอยู่ประมาณ 30 – 80%
- 5) อุตสาหกรรมประเภทพลาสติกที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ (asbestos containing plastics) มีแร่ใยหินผสมอยู่ประมาณ 0.5 – 60%
- 6) อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ เช่น วัสดุกันกรด วัสดุกันความร้อน ในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะใช้แร่ใยหินเป็นวัตถุดิบหรือเป็นส่วนประกอบในกระบวนการผลิต ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของแร่ใยหินชนิดนั้นๆ กล่าวคือ chrysotile ใช้กันมากในอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าป้องกันไฟ หรือความร้อน อุตสาหกรรมประเภทซีเมนต์ วัสดุพื้น อุตสาหกรรมผ้าเบรค ผ้าคลัทช์ อุตสาหกรรมกระดาษ crocidolite นิยมใช้ในอุตสาหกรรมผลิตท่อที่สามารถรับแรงดัน amosite นิยมใช้ในอุตสาหกรรมผลิตวัสดุที่เป็นฉนวนต่อไฟและความร้อน

1.1.3 วิธีการควบคุมการแพร่กระจายของฝุ่นในแร่ใยหิน แหล่งสำคัญที่แพร่กระจายแร่ใยหินต่อสิ่งแวดล้อม คืออุตสาหกรรมผลิตเส้นใยแร่ใยหิน เช่น จากกระบวนการบิดและคัดแยกแร่ อุตสาหกรรมการผลิตภัณฑ์ที่ใช้แร่ใยหินเป็นวัตถุดิบ ได้แก่ ผ้าเบรค ผ้าคลัทช์ ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์ที่มีส่วนประกอบแร่ใยหิน วัสดุปูพื้นชนิดไวไฟเสื้อผ้าป้องกันไฟและความร้อน กระดาษอัดแร่ใยหิน ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้จะแพร่กระจายแร่ใยหินสู่สิ่งแวดล้อมประมาณ 85% ของปริมาณแร่ใยหินทั้งหมดที่แพร่ออกจากแหล่งต่างๆ จากแหล่งอื่นๆ

เมื่อแร่ใยหินมีอันตรายมากมาย วิธีการในการควบคุมการแพร่กระจายของฝุ่นแร่ใยหินจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งมีวิธีการต่อไปนี้

- 1.) ใช้สารอื่นแทน (substitution) โดยการนำสารอื่นที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับแร่ใยหินมาใช้แทน แต่สารนั้นต้องมีอันตรายน้อยกว่า
- 2.) ดัดแปลงวิธีการผลิต (process alteration) ในบางส่วนของการผลิตจะก่อให้เกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นมาก แต่ถ้ามีการดัดแปลงวิธีการผลิตจะทำให้เกิดฝุ่นน้อยลง
- 3.) การแยกส่วนและการปิดล้อม (isolation and enclosure) โดยการแยกและจำกัดบริเวณที่มีแร่ใยหินฟุ้งกระจายหรือเครื่องจักรที่ก่อให้เกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นควรจะต้องถูกปิดล้อมให้มิดชิด โดยมีการออกแบบให้มีระบบระบายอากาศที่ดี
- 4.) ใช้ระบบเปียก (wet method) ในขบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับแร่ใยหิน ควรจะพ่นน้ำให้เปียกตลอดเวลาเพื่อป้องกันมิให้ฝุ่นแร่ใยหินฟุ้งกระจายเป็นอนุภาคในอากาศ
- 5.) มีการระบายอากาศเฉพาะที่ (local exhaust) เพื่อเป็นการระบายฝุ่นแร่ใยหินออกจากบริเวณที่กำหนด

6.) ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (personal protection devices) เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่จำเป็น คือเครื่องป้องกันอันตรายจากการหายใจ

7.) การจัดระเบียบ (monitoring) เช่น การทำความสะอาดสถานที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการเก็บกวาดฝุ่นจากพื้น ผ้ามุ้ง และเพดาน ตลอดจนงานการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องมือควบคุมฝุ่นหรือระบบระบายอากาศต่างๆ ให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย

8.) มีการตรวจสอบ (examination) เพื่อจะได้ทราบถึงระดับปริมาณความเข้มข้นของแร่ใยหินในโรงงาน และสามารถป้องกันและแก้ไขได้ทันการณ์ ถ้าพบว่าระดับที่พบค่อนข้างจะสูงอันจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพคนงานได้

9.) จัดให้มีการฝึกอบรม (training) ให้ผู้ศึกษาแก่บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแร่ใยหินเกี่ยวกับอันตรายของแร่ใยหินที่มีต่อสุขภาพและวิธีการป้องกันอันตรายอย่างเพียงพอ

ในประเทศสหราชอาณาจักร ได้กำหนดเกี่ยวกับการใช้แร่ใยหิน ในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้ โรงงานจะต้องจัดเตรียมเครื่องป้องกันอันตรายจากการหายใจ เสื้อผ้า หรือชุดป้องกันฝุ่นแร่ใยหินให้แก่คนงานและจะต้องมีระบบการถ่ายเทอากาศที่มีประสิทธิภาพ โรงงานจะต้องดูแลเกี่ยวกับเรื่องความสะอาดและกำจัดฝุ่นอยู่เสมอ ในการเก็บรักษาและขนส่งจะต้องระวังมิให้มีการฟุ้งกระจายของฝุ่นและต้องมีเครื่องหมายหรือคำเตือนติดไว้ข้างถุงเครื่องป้องกันอันตรายจากการหายใจ และเสื้อผ้าป้องกันฝุ่นต้องเก็บไว้ในที่ที่จะนำมาใช้ได้สะดวก ห้ามรับเด็กเข้าทำงานในโรงงานเกี่ยวกับแร่ใยหิน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในการปกป้องชีวิต และสุขภาพของมนุษย์ สัตว์และพืช เข้ามามีอิทธิพลสำคัญในการจัดระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อในเชิงนโยบาย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องมีการปรับแนวคิด ผู้ส่งออกจะต้องปรับตัวในเรื่องกระบวนการผลิตเพื่อการส่งออก รวมทั้งการกำหนดคนนโยบายการค้า และการส่งออกของภาครัฐจะต้องคำนึงถึงการปกป้องชีวิตและสุขภาพชีวิตของมนุษย์มากขึ้น

ฉะนั้นการที่แคนาดาเสนอให้มีการระงับข้อพิพาทในคดีแร่ใยหินก็เพื่อมุ่งหวังที่จะคงสภาพตลาดในกลุ่มโลกที่สามเอาไว้มากกว่าจะให้ฝรั่งเศสเปิดตลาดเหมือนในอดีต ประเทศไทยซึ่งถือว่าเป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าเข้าแร่ใยหินเช่นเดียวกันก็ควรจะศึกษาคดีแร่ใยหินนี้เพื่อให้ภาครัฐของประเทศไทยได้รู้ถึงผลการตัดสินของกรณีพิพาทนี้และเพื่อเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการนำเข้าแร่ใยหินเพื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะในการพิจารณาตามมาตรา XX(b) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการอ้างมาตรา XX(b) ในคดีประเทศ-การห้ามนำเข้าบุหรี่ของสหรัฐอเมริกา โดยที่ในคดีดังกล่าวประเทศไทยไม่สามารถอ้างมาตรา XX(b) เพื่อห้ามนำเข้าบุหรี่จากสหรัฐอเมริกา แต่มาในคดีแร่ใยหินนี้ฝรั่งเศสได้มีการอ้างมาตรา XX(b) เช่นเดียวกันแต่ในกรณีหลังนี้มาตรการห้ามนำเข้าของฝรั่งเศสกลับสามารถกระทำได้ โดยเป็น

ข้อยกเว้นตามมาตราดังกล่าว เมื่อเป็นเช่นนี้อาจพิจารณาได้ว่าคำวินิจฉัยในคดีแรวยุโรปนี้มีผลเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การใช้บังคับมาตรา XX(b) ของแกตต์

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความเกี่ยวพันระหว่างการปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ กับการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในทางที่สัมพันธ์กัน และขัดแย้งกัน โดยพิจารณาจากกรณีแรวยุโรป พร้อมทั้งนำประเด็นปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อประโยชน์ต่อกันมากที่สุด
2. เพื่อศึกษาถึงหลักการและการตีความกฎหมายการค้าระหว่างประเทศว่าจะยินยอมให้รัฐสมาชิกใช้มาตรการฝ่ายเดียวเพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ ได้หรือไม่ เพียงใด
3. เพื่อวิเคราะห์ว่าการใช้มาตรการทางการค้าเพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ จะมีผลกระทบต่อระบบการค้าเสรีในปัจจุบันอย่างไร

1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

คำตัดสินในกรณีพิพาทเรื่องแรวยุโรปภายใต้องค์การการค้าโลกมีผลเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การใช้บังคับมาตรา XX(b) ของแกตต์

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยนี้จะศึกษาถึงแนวความคิดและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองมนุษย์ สัตว์และพืช ภายใต้หลักการของ WTO หลักการค้าเสรีของแกตต์และ WTO ศึกษาถึงความเกี่ยวพันระหว่างหลักการค้าเสรีภายใต้หลักการของ WTO กับการปกป้องชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์และพืชในทางที่สัมพันธ์และขัดแย้งกัน โดยพิจารณาจากกรณีพิพาท ระหว่างประเทศแคนาดา กับประเทศฝรั่งเศสในนามสหภาพยุโรปเป็นหลัก เพื่อทราบถึง หลักการ ประเด็นข้อกฎหมาย และการตีความกฎหมายของ WTO แล้วนำประเด็นต่าง ๆ จากคำตัดสินของคดีมาวิเคราะห์หาข้อสรุปว่าคำตัดสินของคดีถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งนำประเด็นสำคัญแห่งคดีมาวิเคราะห์ และชี้ให้เห็นว่าหลักการค้าเสรี WTO นั้นเอื้อประโยชน์ต่อการปกป้องชีวิตและสุขภาพมนุษย์ สัตว์และพืชหรือไม่ เพียงใด

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้เขียนจะรวบรวมข้อมูล โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่มาจากเอกสาร เช่น ข้อตกลงระหว่างประเทศ คำรา บทความต่าง ๆ ในวารสารกฎหมายที่ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ คำตัดสินของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาข้อมูลจากเอกสารมาวิเคราะห์หาข้อสรุป และนอกจากนี้ยังใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์เชิงสนทนากับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ได้ทราบถึงแนวการตีความมาตรา XX(b) ว่ามีความแตกต่างจากคำตัดสินในคดีก่อน ๆ อย่างไร ความแตกต่างระหว่าง มาตรา XX(b) ของแกตต์ กับ ข้อตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางด้านเทคนิค (TBT) ว่าเป็นอย่างไร
2. ได้ทราบหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเสรี และการปกป้องชีวิต และสุขภาพของมนุษย์ ความจำเป็นในการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการค้าเสรีระหว่างประเทศ กับการปกป้องชีวิต และสุขภาพของมนุษย์
3. ได้ทราบถึงอุปสรรคทางกฎหมาย การตีความกฎหมายของ WTO และปัญหาในทางปฏิบัติของการใช้มาตรการทางการค้าที่จำเป็นในการปกป้องสุขภาพมนุษย์ และสิ่งมีชีวิต รวมทั้งข้อบกพร่อง ข้อจำกัดหลายประการของข้อตกลงของ WTO
4. ได้ทราบถึงแนวทางที่จะทำให้การค้าเสรีระหว่างประเทศ ขยายตัวมากขึ้น โดยไม่มีผลกระทบต่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ ให้มีความเป็นระเบียบมากขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน